

CÔNG TÁC THANH TRA NGÂN HÀNG NHÀ NƯỚC CHI NHÁNH NAM ĐỊNH

Đặng Huy Việt *

Dược sự chỉ đạo của Thống đốc Ngân hàng Nhà nước (NHNN), sự quan tâm của các cấp uỷ Đảng, chính quyền, NHNN Chi nhánh tỉnh Nam Định trong những năm qua đã có những bước tiến quan trọng và không ngừng lớn mạnh về mọi mặt, trong đó có hoạt động Thanh tra chi nhánh.

Nhân dịp kỷ niệm 60 năm ngày truyền thống ngành Thanh tra (23/11/1945 - 23/11/2005), trong khuôn khổ của bài viết, chúng tôi **xin nêu một số kết quả nổi bật và trao đổi một số kinh nghiệm** trong tổ chức, quản lý, thực hiện của hoạt động thanh tra NHNN Chi nhánh tỉnh Nam Định.

Những kết quả đạt được

Tính đến 31/12/2004, trên địa bàn tỉnh Nam Định có 3 chi nhánh cấp I của tổ chức tín dụng (TCTD) Nhà nước gồm Ngân hàng Công thương (NHCT), Ngân hàng Nông nghiệp và phát triển Nông thôn (NHNo&PTNT), Ngân hàng Đầu tư và Phát triển (NHĐT&PT); trong đó, NHNo&PTNT có 12 chi nhánh cấp II và 28 chi nhánh cấp III trực thuộc, NHCT có 1 chi nhánh cấp II và 7 phòng giao dịch; NHĐT&PT có 1 phòng giao dịch; Ngân hàng Chính sách xã hội tỉnh có 9 phòng giao dịch; hệ thống Quỹ tín dụng nhân dân (QTDND) có 28 QTDND cơ sở và 1 chi nhánh QTDND Trung ương. Lực lượng thanh tra của chi nhánh có 12 người, trong đó thanh tra viên chỉ có 5 người, nhiều cán bộ có số năm làm công tác thanh tra còn ít, trình độ chuyên môn, kinh

nghiệm nghề nghiệp thiếu đồng đều, trong khi yêu cầu công tác cao, chức năng, nhiệm vụ được giao rộng, song dưới sự chỉ đạo của Thanh tra Ngân hàng Trung ương và của Ban giám đốc NHNN tỉnh, hoạt động thanh tra chi nhánh trong những năm qua đã đạt được kết quả tốt.

Hàng năm, Chi nhánh đã xây dựng nội dung chương trình công tác thanh tra đảm bảo đáp ứng **được mục đích, yêu cầu, kế hoạch** thực hiện và phù hợp với tình hình hoạt động của các TCTD trên địa bàn, tổ chức triển khai thực hiện chương trình kế hoạch đạt kết quả tốt. Trong công tác giám sát từ xa định kỳ (tháng, quý) đã thực hiện tốt quy chế giám sát từ xa đối với các TCTD. Đặc biệt, Thanh tra chi nhánh đã tự lập chương trình phân mềm máy vi tính về một số chỉ tiêu giám sát đối với hoạt động của các QTDND cơ sở như trích lập dự phòng rủi ro, tỷ lệ an toàn vốn tối thiểu, tỷ lệ sử dụng vốn tự có dùng vào mua sắm tài sản cố định và xây dựng cơ bản, diễn biến nguồn vốn huy động tại chỗ và cho vay để phục vụ cho công tác giám sát từ xa đạt hiệu quả thiết thực đó là việc nắm bắt kịp thời tình hình hoạt động và giúp TCTD khắc phục những tồn tại ngăn ngừa những sai phạm có thể phát sinh. Mặt khác, qua giám sát từ xa đã chỉ ra những nội dung cần tập trung khi tiến hành thanh tra tại chỗ đối với mỗi TCTD. Trong công tác thanh tra tại chỗ, bằng các kỹ thuật nghiệp vụ đã

phát hiện được những sai phạm của TCTD như cho vay đảo nợ, cho vay ngoài địa bàn, dư nợ cho vay 1 khách hàng vượt 15% vốn tự có, huy động tiền gửi ngoài địa bàn vượt tỷ lệ quy định ở một số QTDND cơ sở. Luôn coi trọng công tác kiểm tra, đôn đốc việc chỉnh sửa sau thanh tra ở các TCTD, không để tình trạng thanh tra kiến nghị rồi để đấy, vì vậy mà các kiến nghị của thanh tra, các TCTD đã thực hiện chỉnh sửa kịp thời. Năm 2004, số kiến nghị của thanh tra đối với các TCTD đến nay đã chỉnh sửa được 96% tổng số kiến nghị (một số kiến nghị chưa chỉnh sửa được chủ yếu thuộc về tiêu chuẩn trình độ chuyên môn của giám đốc, kiểm soát các QTDND cơ sở).

Hoạt động thanh tra đã có tác dụng thiết thực giúp các TCTD ngăn ngừa, hạn chế những sai phạm, hoạt động an toàn, hiệu quả và phát triển bền vững; đặc biệt hàng năm đã tổ chức thanh tra tại chỗ 100% các QTDND cơ sở, ngoài việc thanh tra theo pháp luật, còn hướng dẫn giúp đỡ cán bộ các quỹ nâng trình độ chuyên môn nghiệp vụ, kiến thức pháp luật trong hoạt động ngân hàng; do đó, đến nay không có QTDND cơ sở yếu kém, 100% QTDND hoạt động ổn định, hiệu quả.

Chi nhánh đã thường xuyên chú trọng đến công tác học tập, đào tạo đội ngũ cán bộ, công chức thanh tra dưới các hình thức

* Giám đốc Ngân hàng Nhà nước Chi nhánh Nam Định

đào tạo theo trường lớp và đào tạo tại chỗ bằng hình thức vừa học, vừa toạ đàm trao đổi các vấn đề cần quan tâm về chuyên môn nghiệp vụ, ứng dụng tin học, kiến thức pháp luật, kiến thức quản lý Nhà nước. Đến nay, có 11/12 cán bộ công chức thanh tra có bằng chuyên môn đại học ngành kinh tế hoặc ngân hàng, 3 cán bộ tốt nghiệp cử nhân hoặc cao cấp chính trị, 1 cán bộ có bằng Đại học Luật. Chi nhánh cũng đã chủ động liên hệ với Sở nội vụ và Trường chính trị của tỉnh để cho 5 cán bộ thanh tra theo học lớp quản lý nhà nước nhằm từng bước cho cán bộ thanh tra có đủ kiến thức để công tác đạt hiệu quả cao và có đủ các điều kiện để bổ nhiệm thanh tra viên hoặc thi thanh tra viên chính. Xây dựng tập thể thanh tra có tinh thần đoàn kết, giúp đỡ nhau trong công tác, học tập; chấp hành nghiêm túc các quy định, quy chế của Nhà nước và cơ quan.

Công tác giải quyết đơn thư khiếu nại, tố cáo, công tác chống tham nhũng thực hành tiết kiệm, công tác phòng chống tội phạm ở NHNN và các TCTD thực hiện tốt, trong đó thanh tra có vai trò tham mưu giúp việc Giám đốc theo đúng các quy định pháp luật. Số đơn thư khiếu nại tố cáo của các ngân hàng trên địa bàn giảm mạnh. Năm 2004, chỉ có 1 đơn khiếu nại, giảm 80% so với 2003 và không có đơn thư tồn đọng. Đặc biệt trong nhiều năm nay, NHNN không nhận được đơn thư phát sinh thuộc thẩm quyền giải quyết.

Công tác thanh tra đã thực hiện tốt mục đích, nội dung, vai trò, chức năng nhiệm vụ được giao. Hằng năm, đều được hội đồng thi đua đánh giá hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ và nhiều năm liên tục được Thống đốc NHNN, Thanh tra Nhà nước (nay là Thanh tra Chính phủ) và Chủ tịch UBND tỉnh tặng bằng khen.

Một số kinh nghiệm, giải pháp

(1). Người lãnh đạo, quản lý thanh tra phải là người tổ chức chỉ đạo công tác thanh tra trong ngành, lĩnh vực được phân công. Kết quả thanh tra chỉ có thể đạt được hiệu quả cao khi đề ra được nội dung, nhiệm vụ kịp thời, có biện pháp và phương thức tiến hành tốt. Thanh tra trước hết là nhằm ngăn ngừa, không để xảy ra thiếu sót, sai phạm, cái đã xảy ra phải kịp thời phát hiện để chấn chỉnh, lấy phương châm coi trọng công tác "xây dựng", đồng thời kiến nghị xử lý nghiêm túc vi phạm.

(2). Nắm vững các quy định của pháp luật về hoạt động thanh tra nói chung và hoạt động thanh tra ngân hàng nói riêng, bám sát định hướng mục tiêu, nhiệm vụ của ngành Ngân hàng, của địa phương, sự chỉ đạo của thanh tra NHNN, thanh tra tỉnh để xây dựng chương trình công tác thanh tra đảm bảo mục đích, yêu cầu, nội dung công tác thanh tra ngân hàng, đồng thời phù hợp với tình hình thực tế hoạt động của các TCTD trên địa bàn.

(3). Công tác thanh tra trong từng thời kỳ phải xác định rõ trọng tâm, trọng điểm của đối tượng thanh tra, nội dung thanh tra. Phối hợp tốt hoạt động giám sát từ xa với thanh tra tại chỗ và những vấn đề cần quan tâm trong tổ chức và hoạt động của TCTD để hoạt động thanh tra đạt hiệu quả thiết thực.

(4). Thường xuyên quan tâm và tổ chức đào tạo đội ngũ cán bộ, công chức thanh tra nhằm từng bước đảm bảo giỏi về chuyên môn nghiệp vụ, nắm vững kiến thức pháp luật, kiến thức quản lý Nhà nước, thành thạo trong ứng dụng tin học, có đạo đức nghề nghiệp, có tâm với công tác thanh tra, đây là những điều kiện hàng đầu để nâng cao chất lượng công tác thanh tra.

(5). Kịp thời tổ chức triển khai các văn bản pháp quy có liên quan đến hoạt động ngân hàng tới các TCTD và chỉ đạo các TCTD quán triệt, học tập và thực hiện nghiêm túc. Đề cao quyền tự chủ, tự chịu trách nhiệm trong hoạt động kinh doanh của các TCTD; đặc biệt vai trò giám sát, kiểm tra, kiểm soát nội bộ về tính tuân thủ pháp luật, quy trình nghiệp vụ trên các mặt hoạt động của TCTD.

(6). Thanh tra chủ động phối hợp với các phòng liên quan của chi nhánh NHNN và bộ phận kiểm tra, kiểm soát nội bộ của các TCTD để kịp thời ngăn ngừa, phát hiện và xử lý có hiệu quả các sai phạm.

(7). Trong công tác giải quyết đơn thư khiếu nại tố cáo, phòng ngừa đấu tranh chống tham nhũng để đạt được hiệu quả cao, biện pháp quan trọng là các đơn vị ngân hàng phải thường xuyên tuyên truyền kiến thức pháp luật về khiếu nại tố cáo, chống tham nhũng và các quy định pháp luật của Nhà nước, của ngành Ngân hàng tới cán bộ, viên chức để hiểu và thực hiện đúng; ngoài ra còn đòi hỏi cán bộ, công chức thanh tra với chức năng tham mưu cho lãnh đạo trong công tác này phải nắm vững các quy định của pháp luật có liên quan trong lĩnh vực này.

Thanh tra là một hoạt động không thể thiếu được của công tác lãnh đạo quản lý. Với chức năng nhiệm vụ của chi nhánh NHNN, hoạt động thanh tra NHNN Chi nhánh Nam Định đã và đang phát huy những kết quả đạt được, khắc phục những khó khăn, hạn chế từng bước đưa công tác thanh tra lớn mạnh góp phần thực hiện thắng lợi nhiệm vụ của Chi nhánh, đóng góp vào thành tích chung trong quá trình xây dựng và phát triển của ngành Ngân hàng và ngành Thanh tra ■